

EIROPAS PARLAMENTS

2009 - 2014

Sieviešu tiesību un dzimumu līdztiesības komiteja

2013/2020(INI)

4.9.2013

ATZINUMS

Sniegusi Sieviešu tiesību un dzimumu līdztiesības komiteja

Ārlietu komitejai

par stāvokli cilvēktiesību jomā Sāhelas reģionā
(2013/2020(INI))

Atzinumu sagatavoja: *Mariya Gabriel*

PA_NonLeg

IEROSINĀJUMI

Sieviešu tiesību un dzimumu līdztiesības komiteja aicina par jautājumu atbildīgo Ārlietu komiteju rezolūcijas priekšlikumā iekļaut šādus ierosinājumus:

- ņemot vērā Konvenciju par jebkuras sieviešu diskriminācijas izskaušanu (*CEDAW*) un tās fakultatīvo protokolu,
 - ņemot vērā Āfrikas Cilvēktiesību un tautas tiesību hartai pievienoto Protokolu par sieviešu tiesībām Āfrikā,
 - ņemot vērā ANO Deklarāciju par sieviešu un bērnu aizsardzību krīzes un bruņotu konfliktu gadījumā, kā arī ANO Drošības padomes rezolūciju Nr. 1325 (2000) un Nr. 1820 (2008),
 - ņemot vērā ES rīcības plānu 2010.–2015. gadam par dzimumu līdztiesību un pilnvērtīgu iespēju nodrošināšanu sievietēm attīstības sadarbības jomā,
 - ņemot vērā ES pamatnostādnes par vardarbību pret sievietēm un jebkuras sieviešu diskriminācijas apkarošanu,
- A. tā kā cilvēktiesību pārkāpumi un politiskā, ekoloģiskā, humanitārā un attīstības krīze Sāhelas reģiona valstīs īpaši skar sievietes, kuras bieži cieš no diskriminācijas, ārkārtējas fiziskās un humānās nedrošības, hroniskas nabadzības un atstumtības;
- B. tā kā Sāhelas reģionā lielākā daļa mazo lauksaimnieku ir sievietes, tomēr viņas tiek diskriminētas zemes tiesību jomā; tā kā šo zemes īpašumtiesību neesība veicina sieviešu nabadzību;
- C. tā kā sociālā vide arvien vairāk ierobežo sieviešu mobilitāti, produktivitāti un galu galā — spējas būt efektīvām vadītājām un sieviešu tiesību aizstāvēm;
- D. tā kā dzimumu līdztiesība, sieviešu politiskās un ekonomiskās atbildības paplašināšana, līdztiesības veicināšana starp dzimumiem un sieviešu tiesību aizsardzība ir būtiska nabadzības samazināšanai un ilgtspējīgas attīstības veicināšanai;
- E. tā kā 2012. gada jūlijā notikušajā Londonas augstākā līmeņa sanāksmē ģimenes plānošanas jomā vairāk nekā simts valstu valdības, starptautiskās aģentūras un NVO izvirzīja mērķi līdz 2020. gadam papildus pašreizējiem USD 10 miljardiem ieguldīt vēl USD 4 miljardus, lai par 120 miljoniem palielinātu kontracepciju izmantojošo sieviešu skaitu 69 zemeslodes nabadzīgākajās valstīs, arī Sāhelas reģiona valstīs;
- F. tā kā pētījumi rāda, ka tam, ka sievietes ir izglītotas, spēj pelnīt un kontrolēt ienākumus, ir vairāki pozitīvi rezultāti: samazinās sieviešu mirstība dzemdībās un zīdaiņu mirstība, uzlabojas bērnu un sieviešu veselība un uzturs, pieaug lauksaimnieciskais ražīgums, rodas iespēja mazināt klimata pārmaiņas, palēninās iedzīvotāju skaita pieaugums, palielinās

ekonomiskā aktivitāte un tiek pārtraukts nabadzības cikls¹,

1. norāda, ka sievietes bieži cieš no diskriminācijas, kad tiek atzīti sasniegumi cīņā par mieru; atgādina — tā kā konfliktu novēršanā un miera veidošanas procesā regulāri ir iesaistītas sievietes, viņām ir būtiska loma sarunās par mieru, paplašinot atjaunošanas, atgūšanās un miera veidošanas darbības lauku; tādēļ mudina sievietes piedalīties visos valsts, reģionāla un starptautiska līmeņa samierināšanas procesos attiecībā uz Mali un jo īpaši šīs valsts ziemeļiem; prasa, lai valstu rīcības plāni ANO Drošības padomes rezolūcijas Nr. 1325 īstenošanai tiktu regulāri pārskatīti un tajos tiktu regulāri aktualizētas prioritātes;
2. pauž bažas par diskrimināciju, no kuras šajā reģionā cieš liela daļa sieviešu un meiteņu, jo īpaši attiecībā uz izglītības, tiesībām atbilstoša darba un veselības aizsardzības pieejamību, un par tādu praksi kā piespiedu laulības, seksuālā izmantošana un dzimumorgānu apgraizīšana;
3. pauž nopietnas bažas par likuma par „publisku piedauzību” un likuma, ar ko aizliedz „amorālas” attiecības, piemērošanu attiecībā uz LGBT kopienu Mali un reģionā kopumā; norāda — lai arī reģionā ir atļautas homoseksuālas attiecības, tiek ziņots par daudziem diskriminācijas gadījumiem;
4. aicina Eiropas Savienību un Sāhelas reģiona valstis pilnībā izpildīt šādas ANO Drošības padomes rezolūcijas: rezolūciju Nr. 1325 par sievietēm, mieru un drošību, kas prasa, lai sievietes visos aspektos un visos līmeņos piedalītos konfliktu risināšanā, rezolūciju Nr. 1820 par seksuālo vardarbību konflikta laikā un pēc tā, kā arī turpmākās rezolūcijas Nr. 1888, Nr. 1889 un Nr. 1960, kas balstītas uz iepriekš minētajām rezolūcijām; prasa šajā jautājumā veicināt un nodrošināt sieviešu piedalīšanos miera procesos un atzīt nepieciešamību integrēt dzimuma aspektus konfliktu novēršanā, miera operācijās un uzturēšanā, humanitārajā palīdzībā un atjaunošanas procesā pēc konfliktiem; nosoda ārkārtējās ciešanas, kas karojošās valstīs jāpārcieš sievietēm tikai tāpēc, ka viņas ir sievietes; uzskata, ka šādas darbības, tostarp karavīru veikta meiteņu izvarošana, piespiedu prostitūcija, sieviešu piespiedu apaugļošana, seksa verdzība, izvarošana un seksuāla uzņēmšanās, labprātīga ļaunāšanās nolaupīšanai (izmantojot pavedināšanu), ir noziegumi, kurus nedrīkst neievērot; apgalvo, ka ES tās ir jāuztver kā vērā ņemamas pamatproblēmas; uzsver, ka ir jānodrošina abortu pieejamība sievietēm un meitenēm, kas cietušas no izvarošanas bruņotu konfliktu laikā;
5. atgādina, ka priekšnoteikums stabilitātes atjaunošanai un ilgtspējīga miera nodrošināšanai ir cīņa pret nesodāmību, tostarp attiecībā uz konfliktu laikā notikušu uz dzimumu balstītu vardarbību, kas ietekmē sieviešu cieņu; saistībā ar minēto atzinīgi vērtē Mali valdības sadarbību ar Starptautisko krimināltiesu un starptautiskas izmeklēšanas komisijas izveidi attiecībā uz noziegumiem un cilvēktiesību pārkāpumiem Mali;
6. mudina Sāhelas reģiona valstis pārskatīt tiesību aktus attiecībā uz sievietēm un īpašumtiesībām; uzsver, ka ir svarīgi, lai sievietēm piederētu zeme, kuru viņas apstrādā un

¹ *Isobel Coleman „The global glass ceiling: Why empowering women is good for business”, izdevumā Foreign Affairs, 89. sējums, 2010. gada maijs/jūnijs, 13.–20. lpp.; ANO Iedzīvotāju fonds „Pasaules iedzīvotāju stāvoklis 2009. gadā. Piemērošanās mainīgās pasaules apstākļiem: sievietes, iedzīvotāji un klimats”.*

uz kuras viņas dzīvo;

7. uzsver Rietumsahāras sieviešu gadījumu un svarīgo nozīmi, kas viņām ir Rietumsahāras sabiedrībā, jo īpaši bēgļu nometnēs, kur analfabētisms ir krasi samazinājies — no vairāk nekā 95 % Spānijas koloniālisma ēras beigās līdz 5 % pašlaik; uzsver sieviešu būtisko nozīmi Rietumsahāras institūciju organizācijā, kā arī viņu aizvien lielāko līdzdalību lēmumu pieņemšanas procesos visos līmeņos, vietējās komitejās, parlamentā un valdībā;
8. nosoda cilvēktiesību pārkāpumus pret Rietumsahāras sievietēm Marokas okupētajās teritorijās, kas galvenokārt izpaužas kā uzmākšanās un seksuāla vardarbība un ko veic Marokas okupācijas spēki, lai iebiedētu Rietumsahāras iedzīvotājus viņu cīņā par likumīgajām pašnoteikšanās tiesībām;
9. vērš uzmanību uz lielo nozīmi, kāda Rietumsahāras sievietēm ir miera uzturēšanā, dialoga veicināšanā un konfliktu risināšanā, kā arī Rietumsahāras sabiedrības un struktūru saglabāšanā;
10. nosoda Eiropas Demokrātijas un cilvēktiesību instrumenta (*EIDHR*) iejaukšanos trešo valstu iekšējās lietās un atkārtoti apstiprina ikvienas tautas pašnoteikšanās tiesības un tiesības pieņemt lēmumus par savu likteni bez ārējas iejaukšanās; uzskata, ka sieviešu tiesību aizsardzība un tādu politiku veicināšana, kas sekmē sieviešu aktīvu līdzdalību visos sabiedriskās dzīves aspektos, ir būtiska demokrātijai visās valstīs;
11. tomēr atzīst *EIDHR* pozitīvo ieguldījumu sieviešu tiesību aizsardzībā un demokrātijas nostiprināšanā trešās valstīs;
12. atzinīgi vērtē Āfrikas Savienības centienus nodrošināt sieviešu tiesību ievērošanu un atgādina Rietumāfrikas valstu ekonomikas kopienas (*ECOWAS*) nozīmīgo lomu reģiona stabilitātes nodrošināšanā;
13. prasa izstrādāt tādu politiku, kurā ņemtu vērā neaizsargāto iedzīvotāju grupu, piemēram, sieviešu, bērnu un invalīdu, īpašo stāvokli, un attiecīgi nodrošināt atbilstošu infrastruktūru, piemēram slimnīcas, skolas un skolu mācību aprīkojumu, kā arī sniegt nepieciešamo sociālo, psiholoģisko un administratīvo atbalstu; uzsver, ka ir svarīgi sadarboties ar vietējām sieviešu organizācijām un tās konsultēt;
14. uzsver, ka ir jāpievērš īpaša uzmanība meiteņu un zēnu izglītošanai par dzimumu līdztiesības jautājumiem jau skolas gaitu sākumā, lai cilvēku attieksme un sociālie stereotipi pakāpeniski mainītos un dzimumu līdztiesība kļūtu par Sāhelas reģiona sabiedrības pamatprincipu;
15. aicina Komisiju, Eiropas Ārējās darbības dienestu (*EĀDD*) un Padomi vairāk mudināt šī reģiona valstis savos tiesību aktos ieviest skaidrus noteikumus par sieviešu un meiteņu tiesībām un likt uzsvāru uz programmām, kas šīs tiesības garantētu, jo īpaši attiecībā uz piekļuvi sabiedriskajiem pakalpojumiem, tostarp izglītības jomā, veselības aprūpei, seksuālajām un reproduktīvajām tiesībām, drošiem aizdevumiem pārtikas, zemes un ražošanas resursu iegādei, jo īpaši lauku reģionos, un piekļuvi veselības aprūpei un tiesu sistēmai, lai palielinātu sieviešu ekonomisko neatkarību, palīdzot viņām pāriet no neoficiālā uz oficiālo darbu, veicinātu sieviešu līdzdalību politisku un ekonomisku

lēmumu pieņemšanā un izskaustu visu veidu vardarbību pret meitenēm un sievietēm, tostarp piespiedu laulības agrā vecumā un tādu barbarisku praksi kā sieviešu dzimumorgānu apgraizīšana;

16. uzsver, ka vardarbība ģimenē nav jautājums, kas attiecas uz privāto dzīvi, tādēļ nav pieņemamas atrunas par vardarbības saknēm kultūrā vai reliģiskajā pārliecībā;
17. mudina Komisiju, EĀDD un partnervalstis noteikt nesodāmības jautājumu kā prioritāru miera sarunās un panākt seksuālās vardarbības noziegumos vainīgo saukšanu pie atbildības;
18. prasa Sāhelas reģiona valstīm pieņemt tiesību aktus un veikt konkrētus pasākumus, lai aizliegtu un sodītu jebkāda veida vardarbību pret sievietēm, tostarp vardarbību mājās un seksuālo vardarbību, seksuālo uzmākšanos un kaitīgās tradicionālās ieražas, piemēram, sieviešu dzimumorgānu apgraizīšanu un piespiedu laulības, jo īpaši attiecībā uz nepilngadīgām meitenēm; uzsver, ka ir ļoti svarīgi aizsargāt cietušās, sniegt viņām īpašus pakalpojumus un vienlaikus apkarot agresoru nesodāmību, nodrošinot šo noziegumu izmeklēšanu, reālu sodu piespriešanu un pilnīgu tiesu pieejamību visām sievietēm, bez jebkādas diskriminācijas reliģisku un/vai etnisku iemeslu dēļ;
19. atgādina, ka ir būtiski iesaistīt vietējās sieviešu apvienības projektu izstrādē un īstenošanā, izmantojot viņu zināšanas un pieredzi, un atvieglot viņām publisko fondu pieejamību valsts un starptautiskā līmenī;
20. aicina Sāhelas reģiona valstis nodrošināt visu jaundzimušo meiteņu reģistrēšanu un vēlāk viņu pieteikšanu pamatizglītības apguvei;
21. prasa ES īpašajiem pārstāvjiem Sāhelas reģionā un cilvēktiesību jautājumos izstrādāt kopīgus pasākumus, lai labāk nodrošinātu sieviešu tiesību ievērošanu šajā reģionā, jo īpaši apkarojot nesodāmību par vardarbību, kas balstīta uz dzimumu, un jebkuru citu vardarbību, kas ietekmē sieviešu cieņu; mudina Komisiju, EĀDD un partnervalstis jautājumu par sieviešu tiesībām un dzimumu līdztiesību iekļaut divpusējās palīdzības programmu prioritāšu sarakstā un paredzēt pastāvīgu un prognozējamu finansējumu iniciatīvām, kas veltītas sieviešu patstāvības palielināšanai un dzimumu līdztiesības veicināšanai; jo īpaši stingri nosoda vardarbību, jo tā ir galvenais šķērslis sieviešu sociālajai un ekonomiskajai brīvībai; uzsver, ka dzimumu līdztiesības veicināšanas politika jāatzīst par transversālu jautājumu;
22. aicina starptautisko sabiedrību steidzami piešķirt lielākus līdzekļus šā reģiona sieviešu tiesību un patstāvības atbalstam;
23. norāda, ka cilvēku tirdzniecība ir daļa no plašākas organizētās noziedzības problēmas, kas ietver neatļautu narkotiku, degvielas, cigarešu, viltotu medikamentu un šaujamieroču tirdzniecību; prasa Sāhelas reģiona valstu vadītājiem sadarboties, lai stiprinātu tiesībaizsardzības sistēmas, novēršot visa veida nelikumīgo tirdzniecību, bet jo īpaši cilvēku tirdzniecību, kas skar šā reģiona gados jaunāko un nabadzīgāko sieviešu daļu;
24. izsaka nožēlu, ka ne Eiropas Savienības stratēģijā Sāhelas reģiona drošībai un attīstībai, kas pieņemta 2011. gada 21. martā, ne secinājumos par šo stratēģiju, kas pieņemti Ārlietu

padomē 2012. gada 23. martā, nav pieminēta dzimumu līdztiesības veicināšana, sieviešu situācija vai viņu tiesību aizsardzība;

25. aicina Rietumsahāras valstis pastiprināt sadarbību, lai izstrādātu sieviešu tiesību aktualizēšanas kampaņas, iesaistot NVO, pilsonisko sabiedrību, ANO un Eiropas Savienību;
26. pauž nožēlu, ka Komisija nav pietiekami uzsvērusi nabadzības dzimuma dimensiju; uzskata, ka ES jāiegulda līdzekļi sieviešu īpašajās vajadzībās un jāizstrādā sociālās aizsardzības paketes, kas mazinātu sieviešu grūtības; uzsver, ka dzimumu līdztiesība un sieviešu politiskās un ekonomiskās atbildības uzņemšanās ir būtiska mērķu sasniegšanai attīstības un nabadzības samazināšanas jomā Sāhelas reģionā; mudina Komisiju nodrošināt dzimumu līdztiesības un sieviešu patstāvības palielināšanas integrāciju visos ES attīstības politikas virzienos un programmās, kas attiecas uz Sāhelas reģionu;
27. nosoda faktu, ka budžeta samazināšana tādās jomās kā pārtikas nekaitīgums, veselības aizsardzība un izglītība, kas ir būtiskākie nosacījumi TAM sasniegšanai, padziļina pārtikas un humanitāro krīzi, kas skārusi Sāhelas reģionu; uzsver, ka strukturālie pasākumi lauksaimniecības, pārtikas nekaitīguma un uztura jomā, kā arī konkrētie pasākumi zemes sagrābšanas izskaušanai, ir pamatā iekļaujošas un ilgtspējīgas izaugsmes veicināšanai un pārtikas krīžu novēršanai, lai Sāhelas reģionā tās neatkārtotos katru gadu;
28. uzsver, ka sieviešu nozīme ir būtiska Sāhelas reģiona attīstībai, jo īpaši tādās jomās kā uzturs, uzturdrošība un pārtikas ražošana, ņemot vērā, ka viņas ir galvenās atbildīgās par lauksaimniecību, pat ja viņas vēl nav ieguvušas īpašumtiesības uz apstrādājamo zemi; prasa, lai Komisija atzītu sieviešu kā mazo lauksaimnieku būtisko nozīmi uzturdrošības jomā un ieguldītu līdzekļus konkrēta atbalsta programmās; uzsver, ka ES stratēģijā jāpievērš uzmanība arī pasākumiem, lai nodrošinātu, ka visneaizsargātākās grupas, īpaši lauku teritorijās, varētu izmantot lauksaimnieku apmācības iespējas, iegūtu izglītību uztura, veselības saglabāšanas un darba apstākļu jomā, kā arī varētu izmantot drošības tīklu, ja nepieciešams; uzsver, ka tādēļ, lai mazie lauksaimnieki, jo īpaši sievietes, ne tikai ražotu ilgtspējīgā veidā, bet arī izmantotu savu ražošanas potenciālu, jānodrošina vieglāka mikrokredītu pieejamība, lai ieguldītu labākas kvalitātes sēklās, mēslošanas līdzekļos un apūdeņošanas mehānismos, kā arī sējumu aizsardzības līdzekļos pret kaitēkļiem un slimībām;
29. uzstāj, ka steidzami jāpiešķir Eiropas Savienības humanitārā palīdzība, lai sekmētu TAM īstenošanu; uzsver to, ka liela nozīme ir mērķim uzlabot māšu veselību, lai samazinātu māšu mirstību un panāktu, ka visiem ir pieejami seksuālās un reproduktīvās veselības aprūpes pakalpojumi un ģimenes plānošanas iespējas; uzsver to, ka svarīga ir izglītība un seksuālās un reproduktīvās veselības aprūpes aktualizēšana, kas nav atdalāma no sieviešu veselības problemātikas;
30. norāda uz nepieciešamību izstrādāt un īstenot sanitārās programmas, lai nostiprinātu veselības aizsardzības sistēmas, ņemot vērā, ka pasaules ekonomikas krīze apgrūtina panākumus HIV/AIDS, tuberkulozes, malārijas un citu slimību apkarošanā.

KOMITEJAS GALĪGAIS BALSOJUMS

Pieņemšanas datums	2.9.2013
Galīgais balsojums	+: 14 -: 0 0: 0
Komitejas locekļi, kas bija klāt galīgajā balsošanā	Edit Bauer, Marije Cornelissen, Edite Estrela, Mikael Gustafsson, Astrid Lulling, Joanna Senyszyn, Marc Tarabella, Inês Cristina Zuber
Aizstājēji, kas bija klāt galīgajā balsošanā	Rosa Estaràs Ferragut, Mariya Gabriel, Iñaki Irazabalbeitia Fernández, Nicole Kiil-Nielsen, Antigoni Papadopoulou, Angelika Werthmann